

Obsah

Úvod	7
1 Teoretická východiska v implikacích kvality života	10
1.1 Kvalita života jako koncept zdůrazňující multifaktoriální podmíněnost životní spokojenosti	11
2.1 Kvalita života související se zdravím a její dimenze	19
2 Úprava prostředí a koncept univerzálního designu	26
2.1 Prostedí a prostor	26
2.2 Design	27
2.3 Univerzální design	28
2.3.1 Cíle a principy univerzálního designu	30
2.4 Situace v České republice	33
2.5 Univerzální design a situace ve světě	34
2.6 Design a příklady dobré praxe	36
3 Legislativní zázemí	38
4 Psychosociální aspekty	47
4.1 Mediální reprezentace osob se zdravotním postižením jako jeden z facilitátorů stereotypizace	54
5 Materiálně-technické podmínky	59
5.1 Materiálně-technické zajištění u osob s tělesným postižením	60
5.1.1 Lokomoce	61
5.2 Materiálně-technické zajištění u osob se sluchovým postižením	66
5.2.1 Sluchadla	67
5.2.2 Technické pomůcky	69

5.2.3	Kochleární implantát	72
5.3	Materiálně-technické zajištění u osob se zrakovým postižením	72
5.3.1	Pomůcky všeobecné (informace, komunikace)	73
5.3.2	Pomůcky školní	73
5.3.3	Pomůcky pracovní, pro domácnost a hobby	74
5.3.4	Pomůcky pro orientaci v prostředí	74
5.3.5	Pomůcky diagnostické a reedukační	74
6	Environmentální přístup v kontextu osob se specifickými potřebami	75
6.1	Zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší	76
6.2	Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné a rekreační vody	79
6.2.1	Kvalita pitné vody	79
6.2.2	Kvalita rekreačních vod ve volné přírodě	80
6.3	Zdravotní důsledky a rušivé účinky hluku	80
6.4	Biologický monitoring	81
6.5	Zdravotní dopady profesionální expozice – rizikové faktory práce	82
6.6	Registr profesionálních expozic karcinogenům REGEX	83
6.7	Vliv vibrací na zdraví a životní pohodu člověka	83
6.8	Úprava prostředí při práci na počítači a jeho vliv na zdraví člověka	84
7	Pracovní prostředí a jeho specifika	88
8	Úpravy domácího prostředí	97
9	Vzdělávací instituce a jejich charakteristika z hlediska modifikace prostředí v inkluzivním kontextu	103
9.1	Bezbariérovost škol, školských zařízení	104
9.2	Úpravy prostředí v rámci podpůrných opatření	105
9.2.1	Obecné úpravy školního prostředí	106
10	Multisenzorický přístup v kontextu úpravy prostředí	118
10.1	Multismyslové prostředí Snoezelen	118
10.1.1	Pojetí multismyslového prostředí Snoezelen	118
10.1.2	Průvodce multismyslovým prostředím a zásady práce ve Snoezelenu	123
10.1.3	Vybavení Snoezelenu	126

10.1.4	Možnost využití prostředí Snoezelenu	128
10.1.5	Limity a rizika smyslové místnosti Snoezelen	129
10.2	Bazální stimulace	131
10.2.1	Prvky bazální stimulace	133
11	Bezpečnost a možnosti evakuace osob se zdravotním postižením – evakuační pomůcky a jejich využití v rezidenčních (sociálních) službách	139
12	Kultura a umění v kontextu modifikací pro potřeby osob se zdravotním postižením	148
12.1	Kultura, umění a osoby se zdravotním postižením	149
12.1.1	Právní kontext kultury	152
12.2	Kulturní instituce ve světě	152
12.2.1	Victoria and Albert Museum	153
12.2.2	The British Museum	153
12.2.3	Louvre	154
12.2.4	The Metropolitan Museum of Art	155
12.2.5	Ohio Library for the Blind & Physically Disabled	155
12.3	Kultura a umění jako prostředek edukace a trávení volného času	156
12.3.1	Muzea, galerie	156
12.3.2	Divadla, koncerty	162
12.3.3	Kino	165
12.3.4	Sportovní události	165
12.3.5	Knihovny	166
12.4	Umění jako prostředek fundraisingu	168
12.4.1	Světluška	169
12.4.2	Centrum Paraple	170
12.5	Umění prezentované lidmi se zdravotním postižením	171
12.5.1	Divadlo vzhůru nohama	171
12.5.2	Divadlo UJETO	171
12.5.3	Divadlo ALDENTE	171
12.5.4	Dr.amAS	172

12.5.5	Jiné jeviště	172
12.5.6	The Tap Tap	172
12.5.7	Mluvicí ruce	172
12.5.8	Divadlo Neslyším	172
12.5.9	Hands Dance	173
12.5.10	Organizace Aliterra	173
12.5.11	Okamžik	173
12.5.12	SONS	173
13	Výzkumný záměr – Iničiální analýza	175
14	Metodologie	177
15	Výsledky a jejich interpretace	180
15.1	Rodiče dětí se zdravotním postižením 0–14 let	180
15.2	Osoby se zdravotním postižením 15+	219
16	Diskuse	233
17	Závěr	238
	Shrnutí	240
	Summary	241
	Literatura a zdroje	242